

MEGVALÓSÍTÁS: Komposztálás menete

A "progresszív komposztálás" elve mit tekint biológiailag lebomló hulladéknak: minden növényi és állati eredetű hulladék, ami nem tartalmaz a lebomlást megakadályozó vagy mérgező hozzákevert anyagot, illetve társadalmi-gazdasági szempontból nem ésszerűbb más hulladékáramba tenni. (A közismert tartalom kívül ide tartozik: _minden_ gyümölcs- és zöldség maradék, a citrusok, a banán, a rohadt, betegnek látszó is, a gyom is, gyökérrel és maggal, józan mennyiségben minden ételmaradék, _minden_ lomb és darált fa, azaz dió, fenyő és gesztenye is, továbbá mindenféle nem vegyszerrel, de szennyezett papír: szalvéta, zsebkendő, törlőpapír, pizzásdoboz stb.-- tehát a "sokkivételes" felsorolások rosszak!)

Kétfelé kell bontani a komposztálást:

1. Az egyik rész a (túlnyomórészt) háztartási hulladék gyors (elő-) komposztálása. Ez a rágcsálókat kizáróan (de nem légzáróan) zárt, akár beltéri célszerűen a kukatárolóban) elhelyezésű edényben megy. Valami néhol lyukacsos kukaszerűségekre kell gondolni, tálcával alatta, hátha folyik valami lé (de ez nem üzemszerű, hanem egy könnyen elhárítható hibajelenség). Ez nem bűdösebb a mai vegyeskukáknál. Ha van strapabíró és rágcsálóbiztos műanyag komposztkeret, akkor kültéri elhelyezés esetén az is használható erre. Az előbbi komposztálóba úgy kell tervezni, hogy hetente a ház eddigi vegyesszemét-termelésének egyharmada fog menni, de nem tűnik el hetente, ezért több hely kell neki, mint eddig (pl. ahol három vegyeskuka volt, egyet meg lehet szüntetni, de több mint egy komposztálóedény jön a háztartási komposztoknak). A lakók kényelme érdekében érdemes erre a folyamatra nem egy nagy, hanem több edényt betervezni, hogy mindig legyen egy, melyik telik (ha csak egy van beltérben, akkor ez legyen az), és közben a másik (többi) pedig éppen érik. A háztartási komposztáló kapacitása a kiváltott vegyeskuka mérete, megszorozva azzal a faktorial, ami előérlelés hossza elosztva a vegyesszemét ürítésének periódusával. Ebben a háztartási komposztálóedényben jellemzően gyorsan bomló anyagok vannak (konyhai + papír). A papír jelenléte biztosítja, hogy az egész nagyjából szag- és kifolyásmentes legyen (ha kevés van, tiszta papírból pótolni kell). Beltérben ehhez érdemes gilisztákat adni.

2. A komposztálás másik fele mindenképpen kültéri. Vagy (belső) udvarban van, vagy egy közeli parkban. Ide kerül a kertészeti biohulladék (még a legbelvárosabb körülmények között is lehet pár fa a ház előtt, illetve az udvaron egy-két fa, cserje vagy dísznövény; valamint az Égig érő fű program következtében még fű is lehet). A kertészeti komposztra öntögetjük rá a háztartásit is, de csak amikor előérett (akkor érett elő, ha emlősállatok által ehető ételféleség már nincs benne). Kérdés, hogy a gilisztákat lehet és akarjuk-e ekkor valahogy (részben) visszanyerni. A kertészeti komposzt kapacitása annak a hulladékmennyiségnek a kétszerese kell legyen, ami egyszerre,

egy hullámban keletkezik (elsősorban az őszi lomb, de ha az nincs, vagy nagyon kevés, akkor hozzáadva egy teljes fűnyírás, és ha az is kevés vagy nulla, akkor hozzáadva az egy körben ráöntött előbomlott háztartási komposzt). Ebből a kapacitásból kell még egy; ez az, ami az éppen nem pakolt, hanem érlelés alatt lévő komposztároló. A teljes komposzt érésének ideje 1 év; ezalatt párszor át kell forgatni. A kertészeti komposzt minden körülmények közt (szinte) szagtalan lesz, az elhelyezése e szempontból nem problémás. Lehet (legyen) nyílt komposztkeret. Érdemes csapadékvizet gyűjteni neki, és ezzel folyton nedvesen tartani.

Külső-Erzsébetvárosi társasházamra adaptálva:

- az egyik vegyeskuka helyett egy beltéri egység (a kukadíj egyhatoda nyereség),
- az udvaron az éppen előérés alatt levő beltéri egységek, plusz két kültéri (feltéve, hogy a pár fáról ősszel sem jön össze egy teljes keretnyi levél),
- kicsit bővíteni kellhet az utóbbit, ha elindul egy fűvesítés a kizöldítés pályázat keretében
- takarító személyzet arányos bérének meghatározása függ a szemétforgalomtól, az edényszámtól, a kültéri rész elhelyezkedésétől -- park vagy házi udvar, stb.
- télen a beltérit a kültéribe nem ajánlott kiönteni, mert megfagynak a benne lévő állatkák

Összköltség: egyszeri költség az eszközökre és rendszeres költség a takarító bére (+ amortizációs költség) becsült összege mintegy 300000 Ft